

Leren van Saving Brains: beleidsvorming en opschaling voor het jonge kind

Kate Milner

Assistant Professor, Maternal Adolescent & Reproductive Health (MARCH) Centre, London School of Hygiene & Tropical Medicine, Londen, VK

Pia Britto

Senior Advisor, Early Childhood Development, UNICEF, New York, VS

Tarun Dua

Medical Officer, Department of Mental Health & Substance Abuse, World Health Organization, Genève, Zwitserland

Karlee Silver

Vice President Programs, Grand Challenges Canada, Toronto, Canada

Joy E. Lawn

Professor, Director, MARCH Centre, London School of Hygiene & Tropical Medicine, Londen, VK

Saving Brains is een samenwerkingsverband tussen diverse organisaties onder leiding van Grand Challenges Canada. De organisatie verleende tussen 2011 en 2017¹ subsidie aan 84 innovatieprojecten in 31 lage- en middeninkomenslanden. De algemene doelstelling van Saving Brains is het ontwikkelen van duurzame en schaalbare manieren voor een gezonde hersenontwikkeling in de eerste duizend dagen van een leven. Dankzij technische ondersteuning en leiderschapsontwikkeling biedt Saving Brains de mogelijkheid voor het aantonen van *proof of concept* voor meer subsidie. Hierdoor kunnen geselecteerde projecten worden opgeschaald en verduurzaamd.

Saving Brains is een van de grootste investeerders in interventies in de eerste levensjaren van kinderen in lage- en middeninkomenslanden (Milner et al., 2016). Het projectportfolio verschaft inzicht in opschalingsprocessen. De trajecten zijn niet ontwikkeld voor het expliciet verkennen van stappen, uiteenlopend van het aantonen van de effectiviteit van een interventie tot de implementatie van beleid en programma's. De trajecten zijn vooral bedoeld om voortgang te evalueren, aan de hand van een veranderingstheorie en een gestructureerd monitoringkader. Zelfs bij startsubsidies werden teams aangespoord om rekening te houden met factoren die relevant zijn voor opschaling. In die zin biedt Saving Brains een unieke mogelijkheid om vragen rond de implementatie van interventies in de eerste levensjaren te onderzoeken in diverse settings met een sterke focus op schaalbaarheid.

De Saving Brains-projecten komen op een belangrijk moment nude aandacht voor de vroege ontwikkeling van kinderen wereldwijd toeneemt: van de Doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (Verenigde Naties, 2015), de *Lancet*-serie 'Advancing Early Childhood Development: from Science to Scale' (Britto et al., 2017; Daelmans et al., 2017; Richter et al., 2017), tot UNICEF's *Early Moments Matter for Every Child*-rapport, en het Nurturing Care Framework for Early Childhood Development, geleid door UNICEF en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en ondersteund door het Partnership for Maternal Newborn and Child Health and Early Childhood Development Action Network (UNICEF, 2017; WHO en UNICEF, 2018).

Saving Brains biedt nu een mogelijkheid om deze wereldwijde aandacht te vertalen naar grootschalige implementatie in diverse landen. Analyses van kenmerken van wereldwijde volksgezondheidsnetwerken die van invloed zijn

op het effectief aanpakken van uitdagingen, benoemen deze internationale politieke context, de toename van het aantal partners en ontwikkelingen in meetsystemen voor de eerste levensjaren als positief. Daarnaast zijn er nog grote uitdagingen, met name op het gebied van inkadering en beheer (Shiffman et al., 2016; Shawar en Shiffman, 2017).

In 2016/2017 onderzocht de London School of Hygiene & Tropical Medicine 39 interventies uit het Saving Brains-portfolio op de aspecten participatie en procesevaluatie. De belangrijkste doelstelling hierbij was inzicht verkrijgen in de programmering, het beleid en de opgedane ervaringen met de interventies in diverse situaties (Milner et al., 2016). Om in de terminologie van UNICEF en het WHO Nurturing Care Framework te blijven: 84% van de interventies was gericht op responsieve zorg en hiervan werd 63% gerealiseerd via het zorgstelsel, 25% via voorschools onderwijs en 12% via de gemeenschap. 49% van alle interventies was gericht op voeding en/of gezondheid en een kleiner percentage (9%) op de veiligheid van kinderen (Milner et al., 2016). Het Saving Brains-portfolio wijst drie manieren aan om de grootschalige implementatie uit te breiden en de uitdagingen die dit met zich brengt te overwinnen.

1 Uitbreiden van netwerken en ondersteunen van leiderschapsontwikkeling met het oog op schaalvergroting

Saving Brains investeert in teams in lage- en middeninkomenslanden. De teamleden hebben uiteenlopende beroepsachtergronden en zijn afkomstig uit diverse branches. Daarnaast investeert het samenwerkingsverband in projectvoorstellen die wetenschappelijke, sociale en zakelijke modellen combineren (Saving Brains, 2018). Een aantal netwerken dat zich richt op de ontwikkeling in de eerste levensjaren wordt daarbij ondersteund door grote geldschieters. Saving Brains trekt bewust nieuwe spelers, waaronder academici, aan om op die manier de implementatie en overgang naar schaalvergroting in diverse situaties te onderzoeken. Organisaties actief op het gebied van de eerste levensjaren worden aangezet om zich verder uit te breiden, om naast informatieproducenten ook informatieconsumenten te omvatten. Op deze manier heeft informatie meer invloed binnen de implementatie.

Uit de evaluatie van het Saving Brains-portfolio blijkt de waarde van het investeren in lokale leiderschapsontwikkeling in de eerste levensjaren. Saving Brains ontwikkelde een duidelijk leiderschapsontwikkelingsprogramma voor teams uit lage- en middeninkomenslanden tijdens de ontwikkeling van voorstellen en de subsidiecyclus. Het programma bestond uit webinars en workshops, toegang tot diverse technische experts en *peer learning* bij Saving Brains Community-bijeenkomsten. In de toekomst worden de toenemende mogelijkheden voor *peer learning* en investeringen in leiderschapsontwikkeling buiten de subsidieperiode belangrijk voor opschaling.

1 Grand Challenges Canada (gefinancierd door de Canadese overheid) heeft de in dit artikel beschreven portfolio-evaluatie gefinancierd. Saving Brains is een samenwerkingsverband van Grand Challenges Canada, Aga Khan Foundation Canada, de Bernard van Leer Foundation, de Bill and Melinda Gates Foundation, de ELMA Foundation, Grand Challenges Ethiopia, de Maria Cecilia Souto Vidigal Foundation, de Palix Foundation, de UBS Optimus Foundation en World Vision Canada. Ga voor meer informatie naar: www.grandchallenges.ca/programs/saving-brains/.

2 Uitdagingen duidelijker inkaderen en streven naar oplossingen

‘Inkadering’ of ‘het bereiken van een interne consensus ten aanzien van het definiëren van het probleem en de oplossingen’ blijkt voor internationale netwerken die zich richten op de ontwikkeling in de eerste levensjaren een uitdaging te vormen voor het boeken van vooruitgang (Shawar en Shiffman, 2017). Het domein staat bekend om inconsistente naamgeving, variabele definities en betwistbare tegenstellingen (zoals gezondheid ‘vs.’ opleiding, ontwikkeling ‘vs.’ beperking, kinderoverleving ‘vs.’ ontwikkeling). Uit feedback blijkt het bieden van een ‘gemeenschappelijke taal’ door trainingen en rapportagevereisten een belangrijke kracht van het Saving Brains-portfolio.

‘Binnen de doelstellingen voor duurzame ontwikkelingen (SDGs) is er steeds meer aandacht voor de ontwikkeling in de vroege kindertijd en de mogelijkheid om dat om te zetten naar uitvoering op grote schaal en in verscheidene landen.’

Een manager van een voorschools project bij een vooraanstaande internationale NGO omschreef het als volgt: ‘Saving Brains bracht echt een verandering teweeg, en hielp ons om een gemeenschappelijke taal te spreken.’ Een voorbeeld: gedeelde kennis rond het belang van ‘menselijk kapitaal’ en motivatie voor investeringen in de ontwikkeling van het jonge kind, vond een aantal stakeholders net zo belangrijk als voorlichting in verschillende sectoren binnen hun nationale context (Milner et al., 2016).

Sommige kwesties bleven echter onduidelijk. Met name de verschillende taal die werd gebruikt door onderzoekers en de partijen die betrokken waren bij de uitvoering vormde een uitdaging. Onderzoekers bespreken doorgaans brede interventieprojecten (bijvoorbeeld ‘ouderschapsprogramma’s’) of specifieke lesprogramma’s, terwijl uitvoerders graag praten over specifieke interventieonderdelen (Milner et al., 2016; Britto et al., 2017). Yousafzai en Aboud (2014) gaven dit al eerder aan: omdat de accenten binnen het beleid en de programma’s verschuiven, is er behoefte aan een duidelijkere definitie van de inhoud en aanpak van de implementatie. Cruciale interventieonderdelen moeten praktischer en gedetailleerder omschreven worden.

Om te waarborgen dat het beroep op beleidsmakers en programmamakers met de primaire verantwoordelijkheid voor implementatie helder is, is meer consensus nodig over centrale definities van zowel de opgave als de oplossing. Het liefst verpakt in helder omschreven ‘pakketjes’ die aan de context kunnen worden aangepast. Het *Early Moments Matter for Every Child*-rapport (UNICEF, 2017) en de *Nurturing Care for Early Childhood Development*-raamovereenkomst (WHO en UNICEF, 2018)

3 Verbeteren van meetsystemen voor invloed en verantwoording

Saving Brains leverde een bijdrage aan de recente ontwikkeling van meetsystemen voor kinderonwikkeling wereldwijd, inclusief ondersteuning voor de ontwikkeling van maatregelen op bevolkingsniveau, zoals de *Indicators for Infant and Young Child Development and the Caregiver Reported Early*

Development Index van de WHO (McCoy et al., 2016). Metingen in uiteenlopende situaties blijven echter een grote uitdaging, omdat de focus verschuift naar implementatie op schaal en er behoefte ontstaat aan het onderzoeken, beschrijven en meten van het implementatieproces (Yousafzai en Aboud, 2014).

Saving Brains ontwikkelde een monitoring- en evaluatiekader voor subsidieontvangers. Dit is gebaseerd op de ‘veranderingstheorie’, waarbij rekening is gehouden met contextuele factoren, input, output en resultaten van de interventie en de monitoring van indicatoren die werd vereist van de subsidieontvangers. Uit feedback van teams kwam de waarde hiervan naar voren. Ook resulteerde dit in de heroverweging van relevante factoren (waaronder de beleidscontext) waarmee anders geen rekening gehouden zou zijn in een vroeg stadium van het implementatieproces. Er kwamen echter ook diverse uitdagingen aan het licht. Onder meer een te groot vertrouwen in verslaglegging van ouders voor het meten van resultaten, inconsistente processen voor de toepassing van meettools in verschillende situaties, beperkingen ten aanzien van de gemeten resultaten en de nadruk op kortetermijnresultaten (Milner et al., 2016). Het kader bood wel de mogelijkheid om vroege signalen van mogelijke effecten die bevestigd konden worden, extra te ondersteunen tijdens een langere periode (Radner et al., 2018).

△ Foto: Joop Rubens/Kidogo

Stakeholders binnen de Saving Brains-evaluatie benadrukten daarnaast het belang van een nauwkeurige communicatie van de resultaten van kinderonwikkeling aan partners die niet direct bekend zijn met alle ins en outs van de prille kinderjaren. Zij vinden het vooral belangrijk om tussentijds de effecten van het project te kunnen te communiceren, aangezien het tijd kost om langetermijnresultaten in kindontwikkelingen te meten. Metingen moeten hierbij zowel nauwkeurig als op schaal uitvoerbaar zijn.

Een sterker partnerschap

Sinds de portfolio-evaluatie is het Saving Brains-partnerschap gegroeid (Saving Brains, 2018): met nieuwe investeringen ontwikkelt en test het samenwerkingsverband nu ruim vijftig extra interventies. Saving Brains biedt nuttige kennis, maar is geen wondermiddel. Om de opschaling van zinvolle interventies in de ontwikkeling van de eerste levensjaren in diverse situaties te verbeteren, is betrokkenheid buiten de traditionele kaders nodig, bijvoorbeeld vanuit niet-gespecialiseerde beleids- en programmamakers. Bovendien moeten de beslispunten binnen de ontwikkeling en implementatie van programma's worden vastgesteld. Er is behoefte aan onderbouwing voor weloverwogen beslissingen, om zo vragen te kunnen beantwoorden van degenen die verantwoordelijk zijn voor de implementatie. Maar ook kaders, interventiecontent, kosten en regelmatig meten van dekking, kwaliteit en resultaten zijn en blijven nodig voor een betere verantwoording bij het volgen van de verwezenlijking van de doelstellingen.

Verwijzingen

- Britto, P.R., Lye, S.J., Proulx, K., Yousafzai, A.K., Matthews, S.G., Vaivada, T. e.a. (2017). Nurturing care: promoting early childhood development. *The Lancet* 389: 91–102.
- Daelmans, B., Darmstadt, G.L., Lombardi, J., Black, M.M., Britto, P.R., Lye, S. e.a. (2017). Early childhood development: the foundation of sustainable development. *The Lancet* 389: 9–11.
- McCoy, D.C., Black, M.M., Daelmans, B. en Dua, T. (2016). Measuring child development in children from birth to age 3 at population level. *Early Childhood Matters* 125: 34–9. Beschikbaar via: <https://bernardvanleer.org/ecm-article/measuring-development-children-birth-age-3-population-level/> (geraadpleegd in februari 2018).
- Milner, K.M., Kohli-Lynch, M.K., Tann, C.J. en Lawn, J.E. namens de Expert Advisory Group en Saving Brains Platform Team. (2016, niet gepubliceerd). *Saving Brains Portfolio Impact and Process Evaluation Report*. Londen: School of Hygiene & Tropical Medicine.
- Radner, J.M., Ferrer, M.V.S., McMahon, D., Shankar, A.H. en Silver, K.L. (2018, ter perse), Practical considerations for transitioning early childhood interventions to scale: lessons from the Saving Brains portfolio. *Annals of the New York Academy of Sciences*.
- Richter, L.M., Daelmans, B., Lombardi, J., Heymann, J., Boo, F.L., Behrman, J.R. e.a. (2017). Investing in the foundation of sustainable development: pathways to scale up for early childhood development. *The Lancet* 389: 103–18.
- Saving Brains. (2018). Saving Brains, Grand Challenges Canada. Beschikbaar via: <http://www.grandchallenges.ca/programs/saving-brains/> (geraadpleegd in februari 2018).
- Shawar, Y.R. en Shiffman, J. (2017). Generation of global political priority for early childhood development: the challenges of framing and governance. *The Lancet* 389: 119–24.
- Shiffman, J., Schmitz, H.P., Berlan, D., Smith, S.L., Quissell, K., Gneiting, U. e.a. (2016). The emergence and effectiveness of global health networks: findings and future research. *Health Policy & Planning* 31 (Suppl. 1): i110–23.
- UNICEF. (2017). *Early Moments Matter for Every Child*. Beschikbaar via: https://www.UNICEF.org/media/files/UNICEF_Early_Moments_Matter_for_Every_Child_report.pdf (geraadpleegd in februari 2018).
- Verenigde Naties. (2015). *Sustainable Development Goals*. (Doelstellingen op het gebied van duurzame ontwikkeling.) Beschikbaar via: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals> (geraadpleegd in februari 2018).
- Wereldgezondheidsorganisatie en UNICEF. (2018). *Nurturing Care for Early Childhood Development: A framework for linking survive and thrive to transform human health and potential*. Beschikbaar via: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/child/draft2-nurturing-care-framework.pdf?ua=1 (geraadpleegd in maart 2018).
- Yousafzai, A.K. en Aboud, F. (2014). Review of implementation processes for integrated nutrition and psychosocial stimulation interventions. *Annalen van de New York Academy of Sciences* 1308: 33–45.